

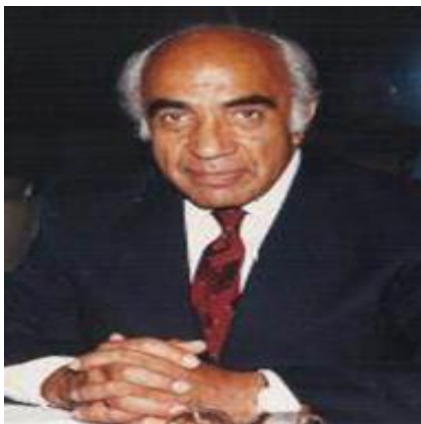

تاریخ: ۱۱/۰۱/۲۰۲۴

نویسنده: سید عظیم حسینی بخش: تجارت داخلی و خارجی

معرفی وزرای تجارت در قاموس کبیر افغانستان

دوستان گرانقدر: جهت غنامندی هرچه بیشتر بخش - رجال سیاسی در قاموس کبیر افغانستان، وزرای تجارت (تجارت و صنایع - اقتصاد) از زمان ایجاد دولت اعلیحضرت امان الله خان، بالترتیب معرفی می شوند. از دوستان گرانقدر تقاضا می‌گردد، هرگاه در مورد وزرای سایر وزارت ها معلوماتی داشته باشند میتوانند نوشته های شانرا به قاموس کبیر افغانستان ارسال نمایند تا به نام خود شان نشر گردد.

۱۲- دوکتور محمد سرور عمر وزیر تجارت

در کابینه اول دوکتور محمد یوسف صدراعظم

طی سالهای ۱۳۴۲ - ۱۳۴۴

دوکتور محمد سرور عمر فرزند محمد عمر، در سال ۱۳۰۲ در شور بازار کابل پا بعرضه وجود گذاشت. تعلیمات ابتدائی را الی صنف هشتم در لیسه نجات (فعلاً امانی) و دوره ثانوی را در لندن (انگلستان) بپایان رسانیده، تحصیلات عالی را به سویه دوکتورا در رشته انکشاف اقتصادی و مالی در یونیورسٹی هارورد در ایالات متحده امریکا تکمیل نمود. نخستین کار رسمی دوکتور محمد سرور بحیث کفیل ریاست شرکت نساجی پلخمیری آغاز یافت و در زمان سمت وزارت عبدالرؤف حیدر در وزارت تجارت، موصوف به حیث رئیس تجارت خارجی توظیف گردید.

محمد سرور عمرمنحیث رئیس افتخاری اتاقهای تجارت ۱۳۳۴-۱۳۴۲ توانست اتاقهای تجارت را در شهرهای جلال آباد، میمنه، غزنی و سایر ولایات تاسیس نماید. دوکتور محمد سرور عمر در زمان وزارت غلام محمد شیرزاد (سالهای ۱۳۳۷ - ۱۳۴۱) بحیث معین وزارت تجارت ایفای وظیفه مینمود. موصوف مسئولیت مذاکرات تجاری و ترانزیتی ارتباطات قلمی با ملت های دیگر چون ایالات متحده امریکا، اتحاد شوروی، پولند، جاپان، عربستان سعودی، هند و پاکستان، ایران، بلغاریا، چکوسلواکیا، چین، جرمنی، اطریش، انگلستان و غیره را بعهدہ داشت.

محمد سرور عمر صنایع کوچک و نساجی را انکشاف داده و ابتکارات سرمایه گذاری سکتور خصوصی و جذب سرمایه گذاری های خارجی را تشویق و در مورد قرضه های سرمایه گذاری تجدید نظر نمود. وی نخستین کمپنی بیمه خصوصی مشترک افغان - انگلیس را تاسیس کرد و انستیتوت قره قل را جهت بهبود کیفیت، سورت و استندرد ساختن آن ایجاد نمود.

موصوف منحیث مشاور وزارت تجارت به کمک (USAID) ، در طرح پلان ها و پروگرام توسعه تولیدات اقلام صادراتی، رفع موفقانه موانع تجاری صادرات و واردات همکاری نموده و همچنان با همکاری با وزارت تجارت پاکستان در رفع موانع تجاری و محصول بالای میوه جات اقدام کرد و در زمینه صدور میوه جات تازه افغانی به پاکستان و توریست سیتروس پاکستانی به افغانستان توفیق حاصل کرد که این اقدام به نفع مولد و مستهلک انجامید. مذاکرات پیرامون مطالعات در مورد براه انداختن تجارت آزاد که باعث سرمایه گذاری برای هر دو جانب افغانستان- پاکستان میشد انجام داد. برای اولین بار در تاریخ افغانستان لست مکمل و قابل فهم تمام اقلام صادراتی و وارداتی، مقدار، ارزش و محصول بالای هر جنس و اهمیت آن را در تجارت ترتیب نمود و به همکاری (USAID) امکانات ترینینگ یک تعداد جوانان افغان را در آموختن امور احصائیه میسر و تشویق نمود تا در آینده بشکل حرفوی و تخصصی کارهای شان را انجام دهند.

دوکتور محمد سرور عمر در کابینه انتقالی دوکتور محمد یوسف در سال ۱۳۴۲ به پست وزیر تجارت گماشته شد. حکومت انتقالی دوکتور محمد یوسف نخستین حکومتی بود که بعد از استعفای محمد داؤد از مقام صدارت عظمی از طرف محمد ظاهر شاه، پادشاه افغانستان توظیف گردید تا حکومتی حد اکثر بدون عضویت اعضای خاندان سلطنتی را پایه گذاری و با تدوین قانون اساسی راه را برای دموکراسی باز نماید.

محمد سرور عمر در دولت طی سالهای ۱۳۴۷-۱۳۵۲ بحیث رئیس عمومی شهرسازی در پلان سازی و انکشاف شهرهای اساسی و محلات ، در بخش پروژه خانه های ارزان قیمت، ساختن خانه پری

فابریکیت، حفر چاهای عمیق، و پروژه ذخایر آب آشامیدنی و همچنان ایجاد شرکتهای ساختمانی خصوصی و دفاتر انجیری (نقشه کشی) خدمت کرد.

مرحوم دوکتور محمد یوسف
صدراعظم، مرحوم سید محمد قاسم
رشتیا وزیر مالیه، مرحوم غلام
حیدروزییر عدلیه، مرحوم دوکتور
محمد سرور عمر وزیر تجارت،
در قصر صادرات سال ۱۳۴۳ کابل

موصوف در پروژه انکشاف دهات، در سطح معاون با دفتر ملل متحد که تمویل کننده پروژه بود همکاری نمود. محمد سرور عمر در همکاریهای تجارت خارجی افغانستان، در بخش سکتور خصوصی از سال ۱۳۵۲-۱۳۵۹ در منجمنت امور صادرات و واردات بین افغانستان و اروپا و پاکستان فعالیت داشت و سمت ریاست ترانسپورت کابل-اروپا، کارپریشن ترانزیت و بارچالانی را در سالهای ۱۳۵۷-۱۳۵۹ بعهده داشت. دوکتور محمد سرور عمر منحیث شخص مسئول بطور منظم در جلسات کمیته اقتصادی و مالی، جلسات عمومی ملل متحد، بانک برای بازسازی و انکشاف، صندوق وجهی بین المللی، جلسات اجتماعی - اقتصادی منطوقی، جلسات سالانه ملل متحد در توکیو، بنکاک، هندوستان، آسترلیا، فیلیپین، همکاری های اقتصادی، اولین کنفرانس ملل متحد در مورد تجارت در ژینو- سویزرلند اشتراک نموده است. دوکتور محمد سرور عمر در بخشهای اداره و منجمنت فابریکات نساجی، بانک، بارچالانی و تجارت خارجی تجارب کافی کسب نموده و در کمیته پلانگذاری انکشاف اقتصادی، شورای اقتصاد ملی، بورد دافغانستان بانک، پشتنی تجارتنی بانک، بانک ملی و فابریکه نساجی عضویت داشت. یکی از کارهای بنیادی و ماندگار دوکتور محمد سرور عمر وزیر تجارت، عقد موافقتنامه ترانزیتی با پاکستان میباشد، گرچه این موافقتنامه در عمل از جانب پاکستان تطبیق نگردید اما تا اندازه زیادی راه را برای صادرات کشور باز نمود. این موافقتنامه بتاريخ ۱۱ حوت ۱۳۴۳ مطابق ۲ مارچ ۱۹۶۵ در شهر کابل بین محمد سرور عمر وزیر تجارت افغانستان و وحیدالزمان وزیر تجارت پاکستان به امضاء رسید که الی عقد موافقتنامه جدید تجارت ترانزیتی با پاکستان (APTTA) در سال ۱۳۸۹ نافذ بود.

دوکتور محمد سرور عمر نسبت مریضی که عاید حالش بود بروز چهارشنبه ۹ سنبله ۱۳۹۰ مطابق ۳۱ اگست ۲۰۱۰ در ایالت کالیفورنیای ایالات متحده امریکا جهان فانی را وداع گفت و در همانجا بخاک سپرده شد.